

Rigsdagstidende.

1856. Forhandlingerne paa Landstthinget. N° 70.

Syvende Session.

47de Møde.

Onsdagen den 13de Febr.

(Fortsat.)

Madvig (fortsat): Denne Bønse- lighed tiltager, jo længere man gaaer ned. Man kan ønske saa megen fri Bevægelse som mulig; men man kan ikke lukke sine Dine for, at jo mindre Kredsen bliver, desto mindre kan den bevæge sig ganske selvstændig. Den ene betænkelige Side ved Sagen ligger altsaa deri, at jeg ikke troer, at Communen just al- tid vil kunne frigjøre sig tilstrækkelig for ube- rettigede Indskydelser af Slægtskab eller Be- kjendtskab ved Indstillingen af dem, der brin- ges i Forslag til et Skolelærer-Embede. Der er jo vel tilspil et Correctiv der, da de over- ordnede Autoriteter kunne tilbagevise Forslaget; men de skulle motivere denne Tilbagevitsning, og der kan ved Embedsbesættelser — og derom er der jo her alene Tale — være de alleryl- digste Grunde til at modsætte sig, uden at man altid fuldstændigt kan udtale disse Grunde, og det er i det Ringeste en lang og besværlig Vet, der i saa Fald skal gaaes. Bli- ver Communen ved sin Mening, saa skal Ministeriet her gribe ind i et Anliggende, hvor der er Spørgsmaal om reent locale Forhold, Personer og deslige; det skal siges, om denne eller hiin Ansøger, efter de virkelige Forhold, er skiftet til at kaldes til Skolelærer. Men der er en anden Side at betragte denne Sag fra; det er fra selve Skolelærernes Side. Det er noget uhyre Besværligt, Noget, som af Skolelærerne vil føles allerede strax, i en endnu høiere Grad senere, at Kaldsvetten udstyffes til alle

Communer, at Seminaristen, som skal være Skolelærer — eller hvem Anden det nu er, thi ogsaa Andre end Seminarister kunne væl- ges til Skolelærere, — eller at den, der skal forflyttes, gjentagne Gange skal gaae fra Sogn til Sogn og søge den Gunst, som skal bestemme Udfaldet. Jeg troer, at det er ikke den rigtige Anvendelse af den communale Fri- hed, at tillægge ganske smaa Communer paa maastee 500 eller 600 Mennesker en saadan Ret som den, at kalde deres Skolelærer. Jeg troer, at det er nok, naar de kunne værges sig imod at faae en eller to bestemte Personer, som ere dem imod. Det er altsaa det, som forekommer mig at være af stor Betydning og at trænge til nærmere Undersøgelse. Hvad der i § 11 er bestemt om Skolepengene, derom er jeg i Prin- cipet ikke ganske enig; thi jeg troer, at Almue- skolen, som Alle skulle besøge, og som giver det Maal af Dannelse, som det paalægges Enhver at erhverve sig, som fremdeles underholdes paa Communernes Bekostning, — at den ikke bør tage Skolepenge. Jeg troer, at Skolepengene staae i et naturligt Forhold til en Selvbestem- melse af Valget af Skolen. Naar jeg melder mig til en Skole, hvorfra jeg kunde blive borte, saa skal jeg betale Skolepenge; men jeg bør ingen Skolepenge betale, naar jeg ikke kan blive borte fra Skolen. Men jeg troer, at i Praxis ville dog de faae Ret, der have sagt, at, som Lovforslaget nu er redigeret, vil der ikke blive nogen Tale om Skolepenge. Det ligger i alle vore Forhold, at det vil blive et større Beløb, som Communen udreder af 3 Mk. for hvert Barn, som i Gjennemsnit besøger Skolen. Men, hvis dette er Tilfældet, saa vil jeg hen- lede Opmærksomheden paa, at her opstaaer et uhyggeligt Forhold. Communen faaer nemlig,